

DM

magazin

Gömbölyű rügy, tömény bonyodalom;
magában ül és hallgat a padon.
Bombázza a nap, vad tavaszí fény,
s megszelídül a szeme iriszen.
Nagy örömben mintha szállana,
bár meg se mozdul — boldog, hogy anya;
s hogy anya lett, bentől vallatja már
az a remény — ragyogás? vak-homály? —
mit ösztöne méhébe fogadott,
az eszméletlen, testtelen titok.
És mosolyogva beszélget vele,
gyermekével, ki még nem gyermeke,
vele, ki — hiszen még nem szülte meg —
akármí: szép, csúf, jó s rossz is lehet,
de bármi lesz — már teste részeként
issza mohón a létezését, a fényt;
és bármi lesz, immár el nem szakad
tőle: szabad lesz — s ő rabja marad.
Majd enni kér, s ha járni megtanul,
boldogan jár — vagy boldogtalanul
apjára üt — vagy rá emel kezét?!
Ó vár, szül és nevel — mást nem tehet.
A nemlét zárját fölnyitotta — hát
méltán remél egy testté lett csodát

Gara
Gábor

Asszony a napon

Kilencdszer rendezték meg Szegeden a magyar fotóklubok szalonját. Az egy hete megnyílt kiállítás — feladatához híven — jó, őszinte képet ad a magyar amatőr fotográfusok, a magyarországi fotóklubok munkájáról. Jó az idei kiállítás, talán a legjobban sikerült az eddigiek közül. S ez — legalább részben — a rendező város, Szeged érdeme. Hiszen a város az ünnepi hetek idején, annak programjában ad minden esztendőben helyet a fotószalonnak, s teremt jó lehetőséget a fotókluboknak arra, hogy bemutatkozzanak, hogy felmérjék egymás helyzetét, munkájuk eredményeit. Ez természetesen nyereség a fotóklubok számára, s éppen ezért a magyar fotóélet évente megrendezett jó néhány országos jellegű kiállítása között mind jelentősebbé válik a szegedi klubszalon, s a képeikkel szereplők is mind igényesebbek önmagukkal szemben. A nyereség éppen ezért válik kétoldalúvá, mert az évről évre javuló képanyag, a kiállítás színesíti, gazdagítja az ünnepi hetek programját.

A nagy cukros- bácsi

Belépsz az ajtón apám. Hideget hozol kabátodban. A messziről jött emberek havas hangján szólsz. Megsimogatod fejemet. Megöleled anyámat. Mit hoztál? Allok föl a kissámlira, hónaljig kotorászni, kikutatni zsebeidet. Cukor! Cukor! Cukor, két hatalmas zsebbel. Markostól szórom a konyhaasztalra. Közben a számba is dugdosok belőle mámorosan. Anyám szeme is ragyog. Nahát! Ennyi cukor! Te meg, apám, állsz, spiccesen mosolyogsz. Már nem is törődöm veletek. A hokkedlire térdelek és harapom, ropogtatom a cukrot, a cukrot, amíg egy nyelésnél meg nem érzem az émelet. Se le, se fel.

Fulladozó gyerekköhögés, végül az ágy felé sompolygó szomorú arcú kisfiú; ez nekem a cukor emléke. Pedig hogy vágytam rá! Órákig tudtam nézni a tarka édességkirakatokat, orromat az üvegre szorítva. Vágytam a marcipánt, az égetett medvecukrot, a bockorszóját, a krumplicukor-mikulásokat, csokinyulákat, a csörögőcukrot, kandiscukrot, kakasnyalókat, mézeskalácsokat, a vattacukrot, cukorsüvegeket, cukormikulást, cukorállatkákat. Nézetem órákig, és majd nekiugrottam, és megharapdáltam őket. Odaadtam volna egy mézeskalácslóért az élő cocót, egy zacskó „dunakavicsért” legszebb kavicaimat és gombjaimat, a ziziért fakardomat, a kis húsvéti tojásokért a riadt, pihés nyulacskaikat.

Ha megjött a fagyaltosautó, vittem én mindent otthonról, amiért egy gombóc jegesre fagyasztott cukros vizet adott a hájastokájú, aki izzadtan mérte a kocsiablakon át a szűk adagokat. Csörtam a tojást, és a sor végén álltam, hogy azért adjon nekem, ha forintom nem volt. Hogy izgultam, hátha kifogy, mire én odajutok!

Búcsúkon, ó, hogy faltam volna a sok émeletnyitó nyalánságot. Csurgott a nyálam is. Kíváncsi voltam mindegyik ízére. Hallottam a mesét a cukorhegyekről.

Lestem a szót róla. Elszedtem nagyanyám kötényének zsebéből a ragacsos selyemcukrokat. Cukorért vigyáztam nagyapára is, aki ha megivott egy liter bort, régi bakonótákat énekelt, és gyújtogatott. Tüzet rakott a kertben. Úgy kellett figyelni, nehogy fölgyújtsa a házat egyszer. Aztán jött az émelet.

Most is érzem. Undorral fordulok el a cukrászdák előtt. Hányingerrel küszködöm. Pedig jön a cukor, jön hatalmasan, megállíthatatlanul. És kapkodják el gyorsan. Már nemcsak az iskolák, az óvodák, de a gyárak, templomok, szerelmeseink lombos erdői mellett, előtt is ott vannak a cukrosbácsik. Minden sarkon, minden utcán ott vannak. Fehérek, akár a habcsók.

Jön a cukor feketén, égetve, rengeteg arccal, rengeteg csomagban. Jön az elcsöppenő slágerekben, jön, mint a hányinger. Jön az „AMO”-szagos szappanok, az édeskes szagú spray-ek áradata, a zizságbúzzal keveredve. Ömlik a hajlakk, az édes rúzs, a körömlakk, meg a kölni. Ékeskedik a nyalóka nyakkendő, a praliné bizsu, a karamella mandzsettagomb.

Szégelyelje magát az, akinek nincs!...

„Fogyasszon több édességet!” — kínálgatja magát, biztat a NAGY CUKROSBÁCSI hunyorgva, kacintgatva. S tűnnek el a szájukban a táblacsokik, a migonok, puszédlik, krémesekek. Jön a cukor feketén, mint a gyász. Ellopja asztalunkról az utolsó darab kenyeret. Jön a cukor, mint a baj, felvágthatatlan fekély. Jön a cukor, és rontja a fogakat. Húzzák is a hivatásos foghúzókat, és csinálnak helyette porcelán protéziseket. Sebaj! Jön a cukor, hogy elvigye étvágyunk. Sebaj! Ki emlékszik még a szaharinra? Hát a melaszra?

Jön a cukor, és ragacsos kezével mindent bemocskol, amihez hozzányúl.

Csinálnak neki ünnepeket. Micsoda zsürok? Micsoda vattacukor orgiák? Jön a cukor, és megvált, üdvözít.

Erős italt keverek. Nem jűszom tovább! Spiritusz sisteregen artériámban. S megmondjam, miért? Ki törődik avval, hogy legyen a szemekben mindig virág? Ki csodált meg utoljára egy szép madárrepülést? Mindenképp széppé kell tenni az életet. Gondoskodik róla a cukor? Méltóságunk rabolná el.

Alszik a gyerek cukorral a szájában. Nem törődik már a mesével, a szabad játékkal, a nyargalászó rétekkel. Szép minden. Jaj, de édes!

Mondom én; meg kéne kóstolni néha a keserűlaput, a papsajtkenyér semmi ízét, a földet, a sárból készült lángost, mielőtt letapossa és bepiszkolja a sárga gázálarcos cukordisznó, a mindenevő.

VARGA RUDOLF

Ének a törzsek- ről

— Elhoztam a kitüntetést.
— Na...
— A törzsgárdajelvényt.
— Hát... az szép és szomorú.

— Most magad is elénekelheted: Voltam virága törzseknek, lettem törzse virágnak, s virágjaimmal bár még hivalkodom, gyökereimmel már földbe kapaszkodom.

— Akarod mondani: törzs vagyok?

1. strofa: Színeim

(Hív a kertbe, nézzem meg gyümölcsösöt. Egy-egy jakorona bontja rügyeit, kitarja a napnak virágait. A gyümölcskertész büszke minderre: ez az életműve... Végignézz a kerten, és beszél.)

— Hát igen, virágok száz színárnyalatban, száz változatban. De hát ismerjük ezt a szépséget, voltunk mi is virágok. Gyakran kérdezem magamtól: kifakultak volna színeim?...

— Különös, mintha arról beszélne: mi, felnőttek tanuljunk a törzstől, miként őrizzük meg virágszíneinket, belső fitalságunkat a munkában, a mindennapi életben.

2. strofa: Erőim

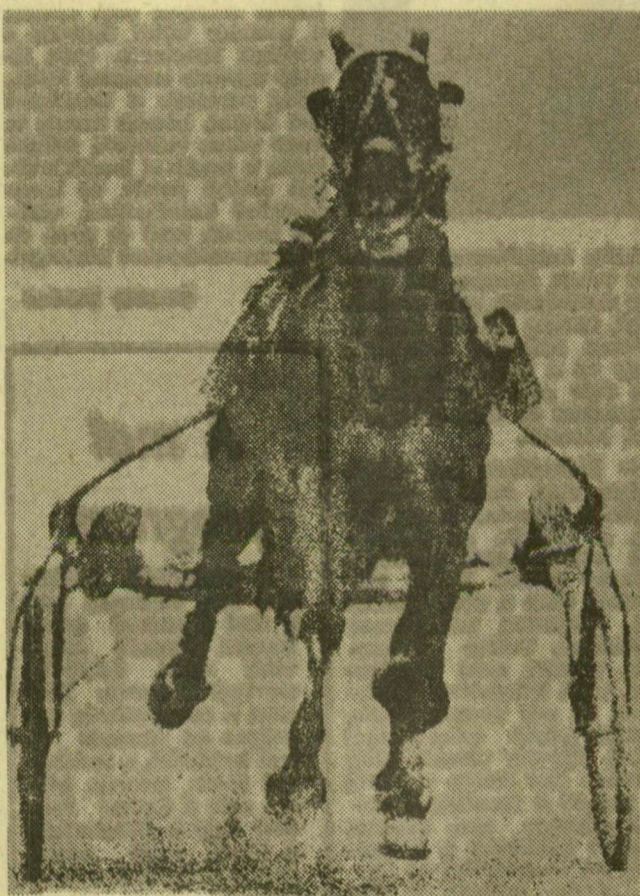
(Kezével meg-megsimít néhány fatörzset, aztán megállapodunk egy terebélyes almafa alatt.)

— Nézd, ezt az erőt, valóság-gal vállán tartja a koronát. De önmagában ez még kevés. Azáltal válik igazi fenntartó, teremtő erővé, hogy szüntelenül áramoltatja kérge alatt az éltető nedveket... Tudod, vannak csalóka látszatok; az avatatlan szem néha olyan törzset tüntet ki csodálatával, mely csak mímeli a termőképességet. Virágal ugyan bőségesek, akár a szóvirágba rejtő embernek, de a termés... sehol. A kertésznek ismernie kell minden törzset, S ami már művészet a szakmában: látnia kell a hallgatag törzsek erényét! A csendes munkálkodást.

— Meggondolkoztató, amit az áramlatokról mondtál: átvenni a törzs termőerőt a rügyekbe, a fiatal hajtásokba. Táplálni, ter-

Strasszer András

Alapfy László

Dombovári László

Tekintet

Fiúportré

Ügető